

LEVELEZÉS.

Dr Martineau Jakab, a hírneves angol bölcész, nem régebben egy levéllel tisztelte meg szerkesztőtársunkat, a melyből érdekesnek találjuk a következőket közölni:

London, 1877. június.

Ön igen jól tudja, hogy menynyire elvagyok én halmozva teendőikkel, és bizton hiszem, hogy megbocsát, hogy szives és érdekes levelére ily későn válaszolok és köszönöm meg a „Keresztény Magvető“ egymást követő számain, melyek könyvtárunk kincsei közt illő helyet foglalnak el. Megtiszteltetve érzem magamat önnek azon kérése által, hogy irjak valamit folyóiratuk számára. Ha irataim közt valami olyas cikket találok, mely a célra alkalmasnak látszik, vagy pedig olyas gondolatok merülnek fel lelkemben, melyekkel önöknek hasznára lehetek, legyen meggyőződve, hogy kiváságát nem feledem el, és a menynyiben tőlem függ, teljesíteni fogom. De feltehető, hogy koromban sok ily tervnek és óhajtnak csakis a képzeletben kell maradnia kivitelre sohasem jухatván. A meddig annyira el leszek foglalva (mint ez évben is) tantárgyaim újraírásával, más irodalmi munkásságra nem fordíthatok időt.

. Valahányszor a keleti kérdés van szóban, mindannyiszor a nagy aggodalmakra gondolok, a melyeket az az önök hazájának okozhat. Részemről osztom bizalmatlanságukat Oroszország irányában és esztelenségnek tartom, hogy a törökországi keresztények iránti buzgóságból a Balkánon keresztül út nyitattik a legabszolútabb, és legveszélyesebb európai hatalmasságnak. Én sajnálattal tekintek Gladstone és pártja illúsióra. De mindazon lármá mellett is, melyet ők ütöttek mindazon befolyás mellett is, melyet becsületes, de politikátlan szellemekre gyakoroltak, én hiszem, hogy Oroszország nem fog győzelmeiben meszszehaladni a nélkül, hogy népünk figyelmét hatályosabban föl ne keltse azon komoly következmények iránt, melyeket e háboru magában rejt és hogy ne indítsa az önök népével való csatlakozásra megállítani a csár hadsergeit és biztonságot szerezni nagyratartó hatalma ellenében.

Mióta ön elhagyott, hazánkban az egyházi mozgalmak gyors menetet vettek. A ritualistikus párt megsértetve érezvén magát a szertartásai ellen most hozott törvényes határozatok által, az egyháznak az államtól való elkülönítését készül declarálni, és minthogy

törvényellenes dolgot szándékszik tenni, csakhamar ki fog rekesztetni az államegyházból és non-conformista egyházzá lesz. Scotiában meg a hitvallást (Confessio) illetőleg támadt nagy mozgalom, mely már is széles kiterjedést vőn. A zászlókitűzés egyenesen azon az alapon történt, hogy az orthodox hitvallás főbb czikkelyeire nézve úgy a papok, mint a világiak közt hitetlenség uralkodik. A lelkeszek elfogult tömege az egyházi gyűlésekben még sokáig le fogja szavazni a reformereket. De ily kérdések, ha egyszer tisztességesen meg vannak inditva, állandóan el nem némithatók. S ha a protestáns orthodoxia most életét akarná biztosítani, nagyon magas díjt kellene hogy fizessen, komoly betegségek emésztvén testét.

Budapest, junius hava.

Ápril 15-én tartotta meg egyházközségünk rendes évi nagygyűlését számos hitrokonunk részvétele mellett. Közvetlen a gyűlés megnyitása előtt, Buzogány Áron tartott egy rövid, mély vallásos érzéstől áthatott szép imát, telve a hit, a vallás buzdító, bátorító, vigasztaló erejével, áldást kérve a mindenhatótól úgy vallásközönségünk öszszeségére, mint egyes tagjaira, a vallásos élet gyakorlására, ápolására intve a meghatott jelenlevőket.

Ezután Hajós János fáradhatatlan és buzgó elnökünk nyitotta meg a gyűlést egy igazi, a kereszténység fenkölt szellemétől áthatott gyönyörű beszéddel, élénk szinekkel ecsetelve itteni egyházi életünk mult évi lefolyásának főbb mozzanatait, ecsetelve a fiókegyház szaporodását, jelezte az öszszeeskettek és kereszteltek számát, s általán mind azon intézkedéseket, melyeket a keblitanács segélyével, ekklézsiánk érdekében kifejtett.

Erre Buzogány Áron titkár és a pénztár vizsgálására kiküldött bizottság tette meg évi előterjesztéseit és jelentéseit. Pénztárunk — rövid egy évi megalakulásunk óta is — már majdnem negyedfél száz forint öszszegre rugott, atyánkfiai önkéntes, buzgó adakozásai következtében, mely öszszeg az első hazai takarékpénztárnál van letéve gyümö'csözés végett. Következett a jövő évi budget megállapítása, s a jelen levő hitrokonaink által az aláírások azonnal megkezdettek. A vidéki tagok, a pénztárnok által szólitatnak fel.

A titkári jelentés felolvasása után, az alapszabályok értelmében, a hivatalnokok megválasztása következett. A választásnál, közfelkiáltással, elnöké újból Hajós János, titkárrá Buzogány Áron és pénztárnokká: Végh József választattak meg. A közgyűlés az E. K. T.

utólagos jóváhagyása reményében a már megerősített alapszabályokon anynyi módosítást tett, hogy a kebli tanács eddigi négy tanácsosi állomását hatra bővítette ki. Az eddigi négy tanácsos, u. m. Hatala Péter, Jakab Elek, Bedő Albert és Sebes Pál közfelkiáltással újból megválasztattak, továbbá új tagokul általános szótöbbséggel megválasztattak: Székely Elek és Ürmösi Miklós.

Szellemi életünk kis egyházunk érdekében folyton lelkesült, s az ugynevezett kebli-tanácsi üléseken kívül, minden hóban kétszer összejövetelt tartunk, érdekes pour-parlék, az egyházi mozgalmak megbeszélése s eszimecserék végett, hol is Hajós J. es Buzogány Á. barátaink értesítnek ugy az itteni, mint az anya-ekklézsiánkban, valamint az özszes egyházi életünkben időközönként felmerült érdekesebb mozzanatokról. Hatala Péter és Bálint Gábor egyetemi tanár urak pedig érdekes részleteket beszélnek el keleti nagy utazásaik élményeiről. Ez összejövetelek igen látogatottak, nemcsak a mi részünkről, hanem más felekezetü tanári és írói kitünőségek megjelenése által is.

Egyszóval, kis erőnkhez képest mi is igyekszünk eleget tenni egyházi érdekeink s annak kultur-mozgalmi terjesztése, ápolása érdekében. Egyházunk minden egyes tagja egy kis apostolnak tekinti magát, ki a maga kis körében, missiói köteletségének szivből, lélekből eleget igyekszik tenni.

Adja Isten, hogy a szép Erdély bérceiből átültetett kis mustármag mihamarább Magyarország homokos talaján is dús lombzatu erős fává nőjön és erősödjék!

(y.)

IRODALMI ÉRTESÍTŐ.

1. A hit és kötelesség feletti keresztény szemlélődés utolsó sorozata. Irta Tayler János a londoni Manchester New College volt igazgató tanára. Utolsó kötet. (Last series of Christian aspects of faith and duty. Discourses by John James Tayler, late principal of Manchester New College, London. Williams and Norgate. 1877. 8-r. VII, 346. l.)

E kötetről, mely szerkesztőségünkhöz nem régen küldetett bé, kedves kötelességünknek tartjuk folyóiratunk hasábjain megemlékezni. Tayler János nevével e folyóirat olvasói nem most találkoznak először. Közülünk többen szerencsések voltak öt szemé-